

SMERNICE ZA RAD BLOKA ZA PSIHOTERAPIJU I SOCIOTERAPIJU (dnevna bolnica i vanbolničke službe)

A Dnevna bolnica za odrasle

Dnevnu bolnicu za odrasle čine tri sadašnja odeljka i to: Odeljak za neuroze i granična stanja, Odeljak za psihoze i Odeljak za depresije.

Odeljak za neuroze i granična stanja zbrinjava na nivou poluhospitalizacije većinu neurotskih i graničnih poremećaja. Najveći broj pacijenata čine prve hospitalizacije koje se realizuju preko Tima za neuroze dispanzera za odrasle. U ovom odeljku primenjuju se sve vrste analitičke individualne i grupne psihoterapije, socioterapija, porodična terapija i odgovarajuća psihofarmakoterapija. Osoblje odeljka čine tri doktora specijalisti neuropsihijatrije, odnosno psihijatrije sa odgovarajućom edukacijom iz psihoterapije, zatim jedan lekar na specijalizaciji, dva medicinska tehničara. Sa jednim delom radnog vremena odeljak opslužuje specijalista klinički psiholog i diplomirani socijalni radnik koji ostvaruju puno radno vreme na nivou cele dnevne bolnice za odrasle. Rad odeljka odvija se u sekciji, dve lekarske sobe i po potrebi u drugim prostorijama dnevne bolnice. Timski procena svakog pacijenta u odeljku odvija se svake srede.

Drugi odeljak u dnevnoj bolnici je **Odeljak za psihoze**. Ovaj odeljak funkcioniše kao i navedeni odeljak za neuroze i granična stanja od 1976. godine. U odeljak se primaju različite vrste psihoze i to pre svega iz grupe schizofrenih i afektivnih psihoza, zatim paranoidnih i reaktivnih psihoza. Velikom broju pacijenata u ovom odeljku sam prijem predstavlja ujedno i prvu psihijatrijsku hospitalizaciju. Više od dve trećine pacijenata primaju se direktno iz dispanzera preko Tima za psihotične poremećaje, a ostali se premeštaju sa kliničkih odeljenja instituta ili drugih psihijatrijskih ustanova u gradu. Osoblje odeljka čine najmanje dva lekara specijalista sa punim radnim vremenom i jedan lekar sa pola radnog vremena, medicinski tehničar, radni terapeut, jedan lekar na specijalizaciji iz psihijatrije. Takođe je važan angažman specijaliste kliničkog psihologa i diplomiranog socijalnog radnika koji po sadašnjoj sistematizaciji rade na nivou cele dnevne bolnice. U okviru odeljka primenjuju se svi oblici individualne i grupne psihoterapije i socioterapije, zatim okupaciona, radna i rekreativna terapija. Psihofarmakoterapija zauzima posebno mesto. Tokom protekle četiri godine najveća fluktuacija kadrova posebno lekara odigrala se upravo u ovom odeljku. Do kraja oktobra meseca treba za duži vremenski period rešiti pitanje dva stalna lekara u odeljku za psihoze. Rad odeljka odvija se u sekciji odeljka, u dve lekarske sobe i po potrebi i u drugim prostorijama dnevne bolnice. Uz individualni rad sa svakim pacijentom, u odeljku se održavaju svakodnevne velike

terapijske grupe u trajanju do jedan sat. Timski sastanci sa procenom svakog pacijenta održavaju se petkom.

Odsek za depresije funkcioniše poslednjih dvadest godina Pre toga ovaj odsek je funkcionisao kao Sekcija za evaluaciju i ocenu radne sposobnosti u dnevnoj bolnici. U odseku se zbrinjavaju različiti oblici depresivnih poremećaja kako po etiologiji tako i težini kliničke slike. Većina pacijenata se prima timski preko dispanzera i manji broj se premešta sa kliničkih odseka instituta. U radu odseka primenjuju se svi oblici individualne i grupne psihoterapije i socioterapije, porodična terapija, radna i okupaciona terapija, psihofarmakoterapija, rad sa porodicom. Timska procena svakog pacijenta obavlja se na timu odseka petkom pre podne. U odseku treba da budu angažovana tri lekara specijalisti psihijatrije, jedan lekar na specijalizaciji, medicinska sestra i radni terapeut. Sa jednim delom radnog vremena angažovan je specijalista klinički psiholog i diplomirani socijalni radnik. Rad odseka odvija se u sekciji, tri lekarske sobe i po potrebi u drugim prostorijama dnevne bolnice.

Na nivou dnevne bolnice zajedničke aktivnosti odvijaju se u službi za pripremu i ordiniranje medikamentozne terapije, zajednički stručni i organizacioni sastanci dva puta mesečno i po potrebi i češće. Rad sva tri odseka kordinira glavna medicinska sestra dnevne bolnice i tri lekara rukovodioci odseka.

Za proteklih četrdest godina rada dnevne bolnice dobro su definisane indikacije za prijem pacijenata. Sa probitne primarno rehabilitacione orjentacije rada dnevne bolnice poslednje dve decenije ona je sada prvestveno terapijska, preventivna i rehabilitaciona. I dalje bi trebalo poboljšavati terapijski i preventivni aspekt rada a rehabilitaciju i poboljšanje kvaliteta života usmeriti na vanbolničke aktivnosti. Prosečna dužina tretmana ne bi trebalo da bude duža od 6 do 8 nedelja. U cilju ekonomske opravdanosti funkcionisanja dnevne bolnice u sva tri odseka trebalo bi da bude na tretmanu od 80 do 90 pacijenata sa prosečnom cenom bolesničkog dana od 600 dinara od strane Republičkog fonda zdravstvene zaštite.

Dispaner za odrasle

Dispaner za odrasle čine devet međusobno povezane aktivnosti i to opšta i specijalizovana služba dispanzera.

Opštu službu dispanera čine sledeće aktivnosti: prijem, trijaža, prvi i kontrolni pregledi, praćenje pacijenata i timska obrada pojedinih kategorija pacijenata, rad sa patronažnim službama i dispanzerima opšte i porodične medicine Domova zdravlja, saradnja sa Centrima za socijalni rad, prijavljivanje psihoza Gradskom zavodu za zaštitu zdravlja.

Trijažu novih pacijenata za prvi pregled obavlja dežurni lekar dispanzera svakog radnog dana u prepodnevnom časovima i dežurni lekar instituta u poslepodnevnim časovima. U koliko se dosledno primeni princip da u dispanzeru za odrasle u njegovoj

opštoj službi treba da budu uključeni svi lekari sa dva dana rada u dispanzeru i nastavnici i saradnici na Univerzitetu sa jednim danom nedeljno veoma je lako planirati dežurnu i trijažnu službu u dispanzeru za odrasle. Postupak trijaže i prvog pregleda treba maksimalno pojednostaviti. Za prvi pregled za osiguranike iz Beograda dovoljno je overena zdravstvena knjižica i lična karta bez odgovorajućeg uputa sem kada nadležni lekar van instituta traži timsku procenu pacijenata ili ga upućuje na stacionarno lečenje. Za kasnije kontrolne preglede osiguranika iz Beograda ne treba insistirati na lekarskim uputima od nadležnog lekara. Za pacijente osiguranike van Beograda treba i dalje insistirati na overenom uputu od nadležne filijale Fonda zdravstvene zaštite. Za pacijente koji plaćaju prvi pregled i kontrolne preglede dovoljna je lična karta ili drugi identifikacioni dokument (pasoš, vozačka dozvola i slično). Za svakog pacijenta potrebno je pri prvom pregledu i najkasnije do prvog kontrolnog pregleda da se kompletira celokupna dokumentacija u dispanzerskom kartonu (list prvog pregleda, list socijalnog radnika, kopija izveštaja).

U okviru dispanzera za odrasle održavaju se četiti tima i to: 1) Tim za socijalno-psihijatrijsko praćenje i prijave novoobolelih od psihoze ponedeljkom od 11 sati, 2) Tim za psihoze utorkom od 12,30 časova, 3) Tim za nepsihотиčne poremećaje sredom od 12,30 časova i Tim za bolesti zavisnosti četvrtkom od 12,30 časova. Obavezni članovima navedenih timova su šef dispanzera, šefovi odgovarajućih stacionarnih odeljenja i odseka dnevne bolnice za odrasle i bolesti zavisnosti i nadležni lekar instituta. Širi sastav tima čine socijalni radnik i klinički psiholog sa pojedinih odeljenja zavisno od vrste tima. To omogućava efikasnost rada tima, manji broj aktivnih učesnika, lakšu komunikaciju sa pacijentima i njihovim porodicama. Ovo je pre svega odnosi na onaj deo aktivnosti pojedinih timova gde se procenjuju indikacije za stacionarno lečenje. Svi pacijenti koji se izvode na tim moraju prethodno da budu kompletno stručno sagledani što znači kompletna psihijatrijska, psihološka, socijalna, neurofiziološka i biohemijska obrada. Nadležni lekar mora da pripremi pacijenta za izlazak na tim, da ga motiviše za timsku procenu, za daljni tretman u koliko ga upućuje na stacionarni ili poluhospitalni tretman. Liste zakazivanja mogu se formirati samo na odgovarajućim timovima uz vođenje računa o celokupnoj proceduri koja je predviđena za postupak za "liste čekanja". Pri pozivanju pacijenata na zakazano bolničko lečenje ili u dnevnu bolnicu mora biti navedeno ime lekara koji je prikazao pacijenta timu a izuzetno retko pacijenti mogu da se pozovu telefonom bez upućivanja telegrama ili pismenog poziva. Tehničke poslove opšte službe dispanzera obavlja glavni tehničar dispanzera u dogovoru sa šefom dispanzera ili kordinatorom bloka za vanbolničku službu.

Specijalizovane službe dispanzera čine: služba za kućno lečenje na Starom gradu i Savskom vencu, Odsek za brak i porodicu Centar (savetovalište) za stres, Savetovalište za studente, Kabinet za psihoterapiju, Socioterapijski klub, Savetovalište za psigerijatriju, Savetovalište za prevenciju suicida. Sve navedene specijalizovane službe dispanzera za odrasle vode lekari psihijatri. One funkcionišu svih pet radnih dana u nedelji sa izuzetkom savetovališta za studente četiri puta i savetovalište za prevenciju suica tri puta nedeljno. Savetovalište za psihogerijatriju treba vremenom da preraste u dnevnu bolnicu za psihogerijatriju koja bi prostorno i funkcionalno trebalo da funkcioniše u dispanzeru.

